

Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΚΥΘΡΕΑΣ

Ι. ΦΙΛΙΠΠΙΔΗ

Πριν πολλά χρόνια, οί Κυθρεώτες αν βλέπανε κανένα Έγγλέζο να επισκέπτεται την Κυθρέα, να θαυμάση τες όμορφιές της, τόν έβγαζαν τρελλό.

Καί όμως ή Κυθρέα έχει πολλά και όμορφα αξιοθέατα. Πρώτο και καλύτερο είναι το Κεφαλόβρυσο που είναι ή μεγαλύτερη πηγή τής Κύπρου. Πόση είναι ή εύχαριστηση και ή χαρά να στέκεσαι κοντά στην πηγή και να βλέπεις να τρέχει το πεντακάθαρο νερό, δροσερό στ' αύλακι του και να θαυμάσεις σ' ένα μέτρο βάθος τα πεντακάθαρα βότσαλα. Πόσο ξεκουράζεται ένας να κάθεται το καλοκαίρι ιδίως κάτω από την σκιά τών γέρικων πλατανιών που απλώνουν γύρω τα κλαδιά τους σαν πελώρια χέρια γιγάντων. Να πίνεις, να ξαυαπίνεις αυτό το δροσερό νερό, που βγαίνει από τα βάθη σαν από μια μεγάλη παγονιέρα.

Συνέπεια του μεγάλου αυτού αγαθού είναι τα αύλακια τα κτιστά που κυλά σαν φίδι το νερό και πηγαινεί να ποτίσει τα πλάγια τής καταπράσινης κοιλάδας και να ξεψυχήση κάτω σε 5 μίλια μακριά, στο Παλαιόκυθρο, ποτίζοντας πλούσια δένδρα και λαχανικά.

Άπεραντη, μεγάλη καλλιέργεια, πολύχρωμη από το βαθύ πράσινο τών λεμονοδένδρων και τών καλαμιών, ως το πράσινο στακτι τών ελαιώνων που είναι άπεραντη. Από την πηγήν ως το Παλαιόκυθρο.

Άλλά μήπως δεν είναι τουριστικό ενδιαφέρον να πάνε τα σχολεία και οί ξέμοι να επισκεφθούν τους συνταξιούχους μύλους που αλευροποιούσαν το σιτάρι για όλην την Κύπρον; Να δούν τες βαγίνες (λάσκους), τα θερκιά, (πετρόκτιστα αυλάκια) τες φτερωτές, τες μυλόπετρες τής αρχαίας έως την είσβολή βιομηχανίας τής Κυθρέας.

Να δούν τα μονά και διπλά άμάξια (με ένα ή δυο μούλάρια) που κάθονται να ξεκουραστούν αφού γύριζαν τόσοσ καιρό τες Μεσαριές να κουβαλούν το σιτάρι και

μετά να πάρουν το άλεύρι στα πέρατα τής Κύπρου.

Σε πολλά μέρη είδα για όστολισμό τροχούς άμαξιών. Μά και τα παλιά έλαιοτριβεία είναι κάτι αξιοθέατο που έχουν το λιθάρι, τόν κοχλία τής πρέσσας που την δούλευαν άνθρωποι και τα πελώρια πιθάρια που έβασζαν τα άκάθαρτα θολά νερά για να βγει πάνω το λάδι έστω και λίγο.

Έχει πράγματι όμορφιές πολλές ή Κυθρέα και αξιοθέατα και έπρεπε να έχει πολλόν τουρισμό. Περισσότερον από κάθε άλλο μέρος τής Κύπρου.

Γιατί τώρα δεν έχει; Υπάρχουν, κατά την γνώμη μου, μεγάλα εμπόδια. Οί δρόμοι τής Κυθρέας είναι στενοί και έχουν πολλά στριψίματα και άνηφοριές. Τα σπίτια που είναι κτισμένα στο δρόμο είναι τόσοσ κοντά που πρέπει να χαλάσουν όλα και να ξανακτιστούν. Μεγάλα έξοδα, και πολλοί καιγαδες.

Η Κυβέρνησις σαν είδε αυτές τες δυσκολίες έκαμε τουριστικό δρόμο που ξεκινά από το έφτα μίλι, ανεβαίνει έλικοειδώς πάνω στα λακκοβούναρα, ανάμεσα σε άραϊά και μικρά πεύκα, περνά από το Φιλλέρι, τόν Κεφαλόβρυσο και πάει στην Χαλεύκα.

Είναι πολύ ώραίο μέρος ή Χαλεύκα με πυκνά και μεγάλα πεύκα και κυπαρίσσια. Έκει έκαμε το Δασονομείο καθίσματα ξύλινα και τραπέζια πολλά που όσα σχολεία και να πάν, θα θρούν τόπο να κάτσουν να φάνε, να παίξουν και να ξεκουραστούν. Ο δρόμος συνεχίζεται ως την Κερήνεια και οί ταξιδιώτες απολαμβάνουν την θέα του δάσους και τής θάλασσας που απλώνεται από κάτω. Άλλά από την Χαλεύκα ή θέα προς Νότον είναι θαυμάσια. Συντόμωσε ο δρόμος Λευκωσίας — Κερήνειας περίπου 15 μίλια. Έτσι στα τελευταία χρόνια έγινε μεγάλο τουριστικό κέντρο ή Χαλεύκα και ή Κυθρέα έχασε κάτι που το αξίζε πληρέστατα.